Phẩm 10: TÁN TRÌ (Phần 1)

Lúc này, Đế Thích suy nghĩ: "Các thiện nam, thiện nữ nào được nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thì biết người này đã gieo nhiều căn lành đối với chư Phật, huống chi là có người đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này thọ trì, đọc tụng, nhớ nghĩ, tư duy, giảng thuyết cho người khác, học hành theo đúng với chân lý. Người ấy cung kính, cúng dường, trồng các căn lành đối với vô lượng, vô số chư Phật Thế Tôn."

Lại có người nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này mà tâm không lo, không sợ, không thoái chuyển, thì nên biết lâu xa về trước, người này đối với các Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác đã từng lắng nghe, thọ trì, thỉnh vấn ý nghĩa pháp môn thâm diệu này, tu tập đúng theo pháp này. Do vậy nên nay nghe, tâm không lo sợ, học và thực hành đúng pháp, thích hợp với chân lý.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất biết tâm niệm của Đế Thích như vậy liền bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu có người nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu phát tâm tin hiểu, tôn trọng cung kính, thọ trì, đọc tụng vì người khác mà giảng thuyết, học làm theo pháp, thích hợp với chân lý thì công đức người đó giống như Đại Bồ-tát không thoái chuyển. Vì đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu này, nếu có người nào có ít căn lành thì không thể nào nghe. Lại nữa, nếu trước đây không tu tập thì ngày nay không thể phát tâm thanh tịnh tin hiểu.

Lại nữa, bạch Đức Thế Tôn! Nếu có người nghe pháp môn thâm diệu này liền sinh tâm chống trái, hủy báng, nên biết người đó trước kia đã từng nghe Phật thuyết pháp, khi vừa nghe xong liền sinh tâm chống trái, hủy báng. Vì sao? Vì người này có chút ít căn lành, nên trước đã từng được nghe Phật thuyết pháp môn thâm diệu này, nhưng bị lời biếng ngăn che nên không tinh tấn, không tin hiểu, không chấp nhận, tâm không ưa thích pháp thâm sâu. Do không thích nên không thể hiểu rõ, do không hiểu rõ pháp nên không thể thỉnh vấn chư Phật và các đệ tử Phật. Do nhân duyên này người ấy ngày nay nghe pháp này liền hủy báng. Nên biết đời trước họ đã từng sinh tâm hủy báng.

Khi ấy, Đế Thích bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu có người cung kính lễ lạy Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng chính là cung kính lễ lạy trí Nhất thiết trí của chư Phật phải không?

Phật bảo Đế Thích:

–Đúng như vậy, này Kiều-thi-ca! Người nào cung kính lễ bái pháp Bát-nhã ba-la-mật-đa tức là cung kính lễ bái trí Nhất thiết trí của chư Phật. Vì từ trí Nhất thiết trí sinh ra Bát-nhã ba-la-mật-đa, rồi Bát-nhã ba-la-mật-đa sinh lại trí Nhất thiết trí.

Các Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa phải an trụ vào Bát-nhã ba-la-mật-đa, tu tập Bát-nhã ba-la-mật-đa như vậy.

Lúc này, Đế Thích lại thưa Đức Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Lúc Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, vì sao được gọi là an trụ như vậy, thực hành như vậy?

Đức Phật khen ngợi Đế Thích:

–Lành thay, lành thay! Này Kiều-thi-ca! Ông nay khéo hỏi Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác ý nghĩa thâm sâu này. Những người đã hỏi đều được thần lực của Như Lai hộ niệm.

Này Kiều-thi-ca! Nếu Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa mà không trụ vào sắc, không trụ vào tướng của sắc, do không trụ vào sắc, không trụ vào tướng của

sắc tức là tu tập. Không trụ vào thọ, tưởng, hành, thức, không trụ tướng của thọ, tưởng, hành, thức; do không trụ vào thọ, tưởng, hành, thức, không trụ vào tướng của thọ, tưởng, hành, thức tức là tu tập thọ, tưởng, hành, thức.

Này Kiều-thi-ca! Bồ-tát không thực hành sắc, không thực hành tướng của sắc, đó là không trụ vào sắc. Nếu không thực hành thọ, tưởng, hành, thức; không thực hành tướng của thọ, tưởng, hành, thức, đó là không trụ vào thọ, tưởng, hành, thức.

Này Kiều-thi-ca! Khi Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế liền gọi đó là an trụ, là tu tập.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Pháp Bát-nhã ba-la-mật-đa quả thật rốt ráo sâu xa. Bát-nhã ba-la-mật-đa không thể có được giới hạn, nguồn gốc. Bát-nhã ba-la-mật-đa rộng lớn vô lượng.

Phật nói với Xá-lợi-phất:

–Đúng như vậy, đúng như vậy! Lúc Đại Bồ-tát thực hành Bát-nhã ba-la-mật-đa không trụ vào sự thâm diệu của sắc, không trụ vào sự thâm diệu của tướng sắc, đó là tu tập sắc thâm diệu. Bồ-tát không trụ vào sự thâm diệu của thọ, tưởng, hành, thức, không trụ vào sự thâm diệu của tướng của thọ, tưởng, hành, thức, đó là tu tập thọ, tưởng, hành, thức thâm diệu.

Này Xá-lợi-phất! Bồ-tát không thực hành sắc thâm diệu, không tu tập tướng sắc thâm diệu, đó là không trụ vào sắc thâm diệu. Nếu không thực hành thọ, tưởng, hành, thức thâm diệu, không tu tập tướng thọ, tưởng, hành, thức thâm diệu, đó là không trụ vào thọ, tưởng, hành, thức thâm diệu.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nên an trụ pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu này vào không thoái chuyển rồi thọ ký cho các Đại Bồ-tát đúng theo pháp đã thuyết giảng. Vì sao? Vì hàng Bồ-tát kia nếu được nghe những lời ấy thì không có nghi, không có hối hận, lìa các chướng ngại.

Đế Thích bạch Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Theo lời Tôn giả nói việc này đúng như vậy, giả sử nếu Bồ-tát nói cho người chưa được thọ ký thì có sai phạm gì chăng?

Xá-lợi-phất nói:

–Này Kiều-thi-ca! Bồ-tát nói cho người chưa được thọ ký thì không có lỗi. Vì sao? Vì Bồ-tát kia tuy chưa thọ ký nhưng khi nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này thì tùy hỷ, tín thọ, lễ bái, cung kính, không lo, không sợ, không thoái chuyển, nên biết đây là Bồ-tát đã an trụ lâu dài vào pháp Đại thừa, tạo mọi thành tựu đầy đủ cho căn lành, không chỉ gần gũi đối với một, hai, hoặc ba Đức Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác mà không lâu nữa sẽ được thọ ký quả vị Vô thượng Bồ-đề.

Này Kiều-thi-ca! Bồ-tát kia tuy ở hiện tại, chưa được Phật Thế Tôn thọ ký, nhưng chắc chắn ở đời vị lai quyết định được lễ lạy, cúng dường chư Phật Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác được thọ ký quả vị Vô thượng Bồ-đề, tu trì các pháp lành, cho đến chứng đắc quả vị Vô thượng Bồ-đề.

Khi ấy, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Nếu có Bồ-tát vừa nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này rồi lễ bái tin theo, thọ trì, đó là Bồ-tát đã an trụ lâu dài trong pháp Đại thừa, tạo mọi thành tựu đầy đủ cho căn lành, huống chi đối với pháp môn này còn tán thán đọc

tụng, tư duy và vì người khác mà giảng thuyết đúng như giáo pháp tu hành thì việc này như thế nào?

Phật bảo Tôn giả Xá-lợi-phất:

–Đúng vậy, đúng vậy, đúng như lời ông nói! Nếu có Bồ-tát vừa được nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này rồi lễ lạy, tin theo, thọ trì. Ta nói người ấy đã an trụ lâu dài trong pháp Đại thừa, tạo mọi thành tựu đầy đủ cho căn lành, cho đến tán thán, đọc tụng, tư duy đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa, vì người khác mà giảng nói, đúng như pháp tu hành, quyết định sẽ mau chóng thành tựu quả vị Vô thượng Bồ-đề.

Lúc này, Tôn giả Xá-lợi-phất bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Con nay muốn nói thí dụ để nghĩa này được rõ ràng.

Phật nói:

–Này Xá-lợi-phất! Ông hãy nói.

Xá-lợi-phất nói:

–Bạch Đức Thế Tôn! Ví như có người an trụ vào Bồ-tát thừa cầu đạo quả Bồ-đề, lúc nằm mộng thấy mình ngồi trên tòa Bồ-đề. Bạch Đức Thế Tôn, Bồ-tát ấy nằm mộng thấy được như vậy, nên biết Bồ-tát ấy gần gũi đạo quả Vô thượng Bồ-đề.

Những người cầu đạo quả Bồ-đề cũng lại như vậy, nếu được nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thâm diệu thì tùy hỷ, tin theo thọ trì, nên biết người ấy đã an trụ lâu dài vào pháp Đại thừa, tạo mọi thành tựu đầy đủ cho các căn lành, quyết định sẽ được thọ ký quả vị Bồ-đề, huống chi còn tán thán, đọc tụng, tư duy, vì người khác mà giảng thuyết, theo như pháp tu hành. Nên biết người ấy quyết định mau chóng chứng Vô thượng Bồ-đề. Vì sao? Bạch Đức Thế Tôn, các chúng sinh do nghiệp chướng sâu dày nên trái với thật trí. Do vậy nếu xa lìa pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa thì không thể phát sinh tâm tin hiểu thanh tịnh. Do đây nên không thể thành tựu được các căn lành. Từ lâu có các chúng sinh này lắng nghe, thọ trì, tin hiểu, an trụ thật tế, tạo mọi thành tựu đầy đủ cho căn lành đối với pháp.

Bạch Đức Thế Tôn! Nên biết người này trụ vào chân như thật tế, không thể thoái chuyển, gần với quả vị Vô thượng Bồ-đề.

Bạch Đức Thế Tôn! Lại như có người ở nơi đồng hoang đi lạc quá một trăm do-tuần, cho đến năm trăm do-tuần theo đường hiểm. Ở tại đường ấy, người này muốn vượt khỏi nơi đường hiểm, nhưng muốn tới, muốn lui, trong lòng lo lắng, nghi hoặc, chợt thấy những người chăn dê, chăn bò thì biết nơi này cách thành ấp chẳng xa, người ấy trong tâm liền an ổn, không có lo sợ về nạn cướp bóc. Vì sao? Vì người này đã thấy người chăn dê, chăn bò thì biết mình đã đến gần thành ấp, xóm làng.

Bạch Đức Thế Tôn! Người cầu đạo quả Bồ-đề cũng lại như vậy, nếu được nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì nên biết vị ấy đang tiếp cận với đạo quả Vô thượng Bồ-đề, không bao lâu nữa sẽ được thọ ký quả Vô thượng Bồ-đề. Vị ấy không còn rơi vào quả vị Thanh văn, Duyên giác. Được như thế là do nghe pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa rồi lễ lạy, tin theo, thọ trì, đó là tướng hiện tiền. Do đây nên Đại Bồ-tát nên tôn trọng cung kính, như pháp tu hành đối với pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa này.

❑